

NARODNA BANKA SRBIJE

SEKTOR ZA DEVIZNE POSLOVE
ODELJENJE ZA UPRAVLJANJE DEVIZNIM REZERVAMA

**PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM
FINANSIJSKOM TRŽIŠTU
12 – 23. decembar 2016.**

Decembar 2016.

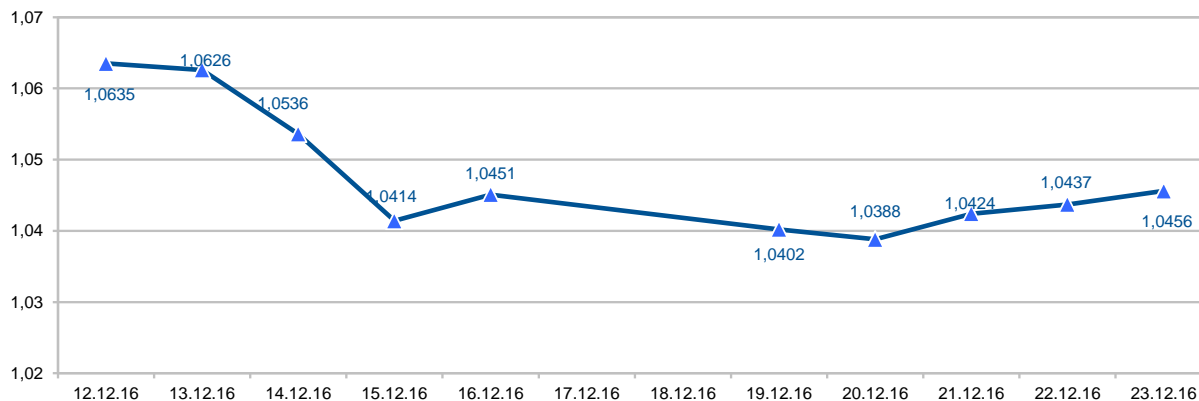
Pregled i predviđanje referentnih kamatnih stopa pojedinih centralnih banaka

	Referentna kamatna stopa (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum poslednje promene	Naredni sastanak	Predviđanje
I Evropska centralna banka	0,00	-0,05	10. 03. 16	19. 01. 17.	\
II Federalne rezerve	0,50-0,75	+0,25	14. 12. 16.	01. 02. 17.	\
III Banka Engleske	0,25	-0,25	04. 08. 16.	02. 02. 17.	\
IV Banka Kanade	0,50	-0,25	15. 07. 15.	18. 01. 17.	\
V Švajcarska nacionalna banka	(-1.25%) – (- 0.25%)	-0,50	15. 01. 15.	16. 03. 17.	\

Izvor:
Bloomberg LP

1. Kurs EUR/USD

Kurs EUR/USD
(dnevni podaci)

Izvor: Bloomberg LP

Početak izveštajnog perioda obeležilo je slabljenje dolara u odnosu na evro, usled neizvesnosti oko toga kakvu će poruku FED poslati na predstojećem sastanku. Sudeći prema očekivanjima tržišnih učesnika, rast referentne kamatne stope za 25 bazičnih poena u decembru bio je skoro izvestan, ali ne i to kojom brzinom bi FED mogao povećavati kamatne stope u narednim godinama. Sa jedne strane, FED bi mogao signalizirati oprezniji stav, imajući u vidu značajan rast prinosa državnih obveznica SAD i jačanje dolara u proteklom periodu, do čega je došlo pre svega pod uticajem očekivanih promena ekonomske politike u SAD pod administracijom novog predsednika, Donalda Trampa. Sa druge strane, FED bi mogao ukazati na brže zatezanje monetarne politike na osnovu većeg poverenja u ekonomiju SAD. U sredu, 14. decembra, dolar beleži značajan rast vrednosti u odnosu na evro, nakon što je na sastanku FED-a odlučeno da se referentna kamatna stopa poveća za 25 bazičnih poena, uz rast broja očekivanih povećanja referentne kamatne stope tokom 2017. godine. Članovi *FOMC*-a sada očekuje tri povećanja kamatne stope za po 25 bazičnih poena u toku naredne godine, dok su prema septembarskim projekcijama

bila očekivana dva povećanja. Za 2018. i 2019. godinu i dalje se očekuju po tri povećanja kamatne stope za 25 bazičnih poena. U izveštaju koji je objavljen nakon sastanka, navodi se da podaci objavljeni nakon sastanka u novembru ukazuju na nastavak jačanja na tržištu rada i oporavak ekonomskog rasta, te da potrošnja stanovništva beleži umereni rast, dok su poslovne investicije i dalje na niskom nivou. U pogledu inflacije, navodi se da ona raste, ali da se i dalje nalazi ispod ciljanog nivoa FED-a, delimično i usled ranijeg pada cena energenata i uvoznih cena. Rast broja očekivanih povećanja referentne kamatne stope u SAD, kao i tržišna očekivanja značajnih fiskalnih stimulansa koji bi podržali ekonomski rast SAD, uticali su na nastavak jačanja dolara. Vrednost dolara narednog dana podržala je i objava dobrih podataka vezanih za tržište rada i inflaciju u SAD, dok objava preliminarnih vrednosti *PMI* indeksa, koje ukazuju na nastavak stabilne aktivnosti privatnog sektora zone evra i tokom decembra, nije imala bitnijeg uticaja na nivo kursa evra u odnosu na dolar. Poslednjeg dana prve nedelje evro je uspeo da zabeleži delimični oporavak, ali je u toku prvog dela izveštajnog perioda vrednost evra smanjena za 1,04% u odnosu na dolar.

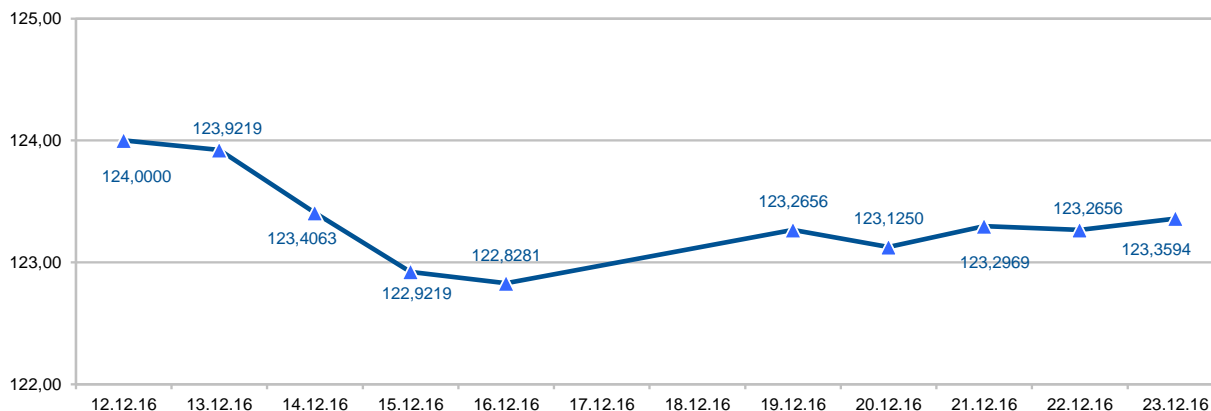
Dolar je do polovine druge nedelje jačao u odnosu na evro, podržan izjavom predsednice FED-a, Dženet Jelen, koja je istakla napredak na tržištu rada u SAD, koje se sada nalazi u najboljem stanju u poslednjih skoro deset godina, te postoje znaci ubrzanja rasta zarada. Na vrednost evra se takođe negativno odrazio rast geopolitičkih tenzija, nakon napada u Turskoj i Nemačkoj, za koje se pretpostavilo da su delo terorista. Kurs evra u odnosu na dolar je u utorak, 20. decembra, bio na najnižem nivou od januara 2003. godine. Prema mišljenju analitičara, evro se nalazi i pod negativnim uticajem neizvesnosti oko predstojećih izbora širom Evrope koji utiču na rast političkih rizika, kao i skromnijih izgleda regionalnog ekonomskog rasta. Međutim, poslednja tri dana dolar beleži pad vrednosti u odnosu na evro, pre svega usled nastojanja investitora da iskoriste prethodno jačanje dolara i zatvore svoje pozicije pred kraj godine koji se povezuje sa manjim obimom trgovanja, dok objava najvećim delom dobrih ekonomskih podataka iz SAD nije imala bitnijeg uticaja na nivo kursa. Indikatori sa tržišta nekretnina SAD ukazuju na dalji napredak, finalna procena stope rasta BDP-a SAD tokom trećeg tromesečja revidirana je na 3,5%, na godišnjem nivou, (prethodno procenjeno 3,2%, nakon rasta od 1,4% u drugom tromesečju), dok su nove porudžbine kapitalnih dobara, koje se koriste kao indikator planova investicione potrošnje, tokom novembra zabeležile rast značajno iznad očekivanog, ali je broj nezaposlenih koji se prvi put prijavljuju za socijalnu pomoć u SAD bio na najvišem nivou od juna, iako i dalje ispod trista hiljada, što se povezuje sa dobrim stanjem na tržištu rada SAD. Na vrednost evra je krajem nedelje pozitivno uticalo smirivanje tenzija vezanih za stabilnost evropskog bankarskog sektora. Italijanska vlada prihvatila je plan kojim se predviđa spašavanje jedne od najvećih italijanskih banaka, *Monte dei Paschi di Siena*. Takođe, *Credit Suisse* i *Deutsche Bank* su postigle sporazum sa Ministarstvom pravde SAD, vezano za prodaju hartija od vrednosti obezbeđenih hipotekarnim kreditima u periodu koji je prethodio finansijskoj krizi 2008. godine. Druge nedelje evro je ojačao za 0,05% u odnosu na dolar, dok je u toku kompletnog izveštajnog perioda vrednost evra u odnosu na dolar smanjena za 0,99%.

2. Tržište hartija od vrednosti

2.1. Državne obveznice SAD

Cena fjučersa na desetogodišnje državne obveznice SAD

(dnevni podaci)

Izvor: Bloomberg LP

Prinosi državnih obveznica SAD su u toku izveštajnog perioda zabeležili umeren rast duž cele krive. Prinosi dvogodišnjih i desetogodišnjih instrumenata povećani su za oko 7 bazičnih poena. Nakon rasta u prvoj nedelji, u drugoj nedelji došlo je do njihovog rasta.

Početak prve nedelje izveštajnog perioda prinosi državnih obveznica blago su povećani, uoči sastanka FED-a sredinom nedelje, usled rasta cena fjučersa na naftu, što može ukazivati na rast inflacije u narednom periodu, kao i slabije tražnje na aukcijama trogodišnjih i desetogodišnjih instrumenata Trezora SAD. Na sastanku koji je završen u sredu 14. decembra, FED je odlučio da poveća referentnu kamatnu stopu za 25 bazičnih poena, pa raspon stope sada iznosi 0,50 do 0,75 bazičnih poena, što je bilo u skladu sa očekivanjima. Podaci objavljeni nakon sastanka u novembru ukazuju na nastavak jačanja na tržištu rada i oporavak ekonomskog rasta. Broj novih radnih mesta bio je solidan, dok je nezaposlenost smanjena. Potrošnja stanovništva beleži solidan rast, dok su poslovne investicije i dalje na niskom nivou. Inflacija ubrzava, ali i dalje je ispod cilja FED, delimično i usled ranijeg pada cena energenata i uvoznih cena. Članovi *FOMC*-a procenjuju da će sa postepenim pooštavanjem monetarne politike, ekonomska aktivnost nastaviti da jača umereno, dok će se uslovi na tržištu rada dodatno poboljšati. Odluka o povećanju raspona referentne kamatne stope doneta je jednoglasno. U isto vreme objavljene su i procene ekonomskog rasta, inflacije i projekcija nivoa referentne kamatne stope u narednom periodu. Procena ekonomskog rasta povećana je na 1,9% za ovu godinu (sa 1,8%), za 2017. godinu na 2,1% (sa 2,0%), kao i za 2019. godinu na 1,9% (sa 1,8%), dok je procena za 2018. godinu zadržana na 2,0%. Procena dugoročne stope ekonomskog rasta zadržana je na 1,8%. Procena stope inflacije povećana je na 1,5% za ovu godinu (sa 1,3%), dok su procene za naredne tri godine nepromenjene (1,9%, 2,0% i 2,0% respektivno). Prognoza nivoa referentne kamatne stope za 2017. godinu je povećana sa 1,1% na 1,4%, odnosno 11 od 17 članova *FOMC*-a očekuje najmanje tri povećanja referentne kamatne stope do kraja sledeće godine, za 2018. godinu na 2,1% (sa 1,9%), a za 2019. godinu na 2,9% (sa 2,6%). Takođe, dugoročna prognoza referentne kamatne stope povećana je na 3,0% (sa 2,9%). Na konferenciji nakon sastanka, predsednica FED, Dženet Jelen je rekla da je odluka o povećanju raspona referentne kamatne stope znak poverenja u ekonomiju SAD, a da je stanje na tržištu rada blizu onom pre recesije. Takođe, Jelen je izjavila da fiskalni stimulans nije neophodan za postizanje pune zaposlenosti, kao i da postoji neizvesnost u pogledu budućih promena ekonomske politike i njihovog uticaja na ekonomiju SAD. Nakon sastanka FED, prinosi državnih obveznica značajno su povećani. Maloprodaja u SAD tokom novembra beleži rast od 0,1% u odnosu na prethodni mesec, ispod očekivanog rasta od 0,3%, pri čemu je rast iz prethodnog meseca revidiran naniže (sa 0,8% na 0,6%). Maloprodaja bez automobila i goriva je u

novembru povećana za 0,2%, takođe ispod očekivanja (0,4%) i uz reviziju rasta iz oktobra sa 0,6% na 0,5%. Inflacija u SAD iznosi 0,2% u novembru, nakon 0,4% u oktobru, dok je u odnosu na isti mesec prethodne godine zabeležen rast od 1,7%. Oba podataka bila su u skladu sa očekivanjima. Do rasta inflacije došlo je najviše usled rasta cene goriva. Bazna inflacija iznosi 0,2% u novembru, u skladu sa očekivanjima, odnosno 2,1% za poslednjih godinu dana.

Tokom druge nedelje izveštajnog perioda došlo je do blagog pada prinosa, jer su investitori rebalansirali svoje pozicije nakon značajnog rasta prinosa u prethodnom periodu i pred sezonu praznika krajem godine, kada se očekuje slabija likvidnost na tržištu. Na pad prinosa početkom nedelje uticala je i objava nešto nižih vrednosti *PMI* indeksa. Kompozitni *PMI* indeks u SAD, prema preliminarnim podacima za decembar, imao je vrednost od 53,7, nakon 54,9 u prethodnom mesecu, dok je *PMI* indeks usluga bio je na nivou od 53,4, ispod očekivanja (55,2) i vrednosti u novembru (54,6). Oba pokazatelja u decembru su na najnižem nivou za poslednja tri meseca. Vrednost *PMI* indeks proizvodnog sektora u SAD, bila je 54,2 (očekivano 54,5), blago iznad vrednosti u prethodnom mesecu (54,1). Iako se beleži smanjenje u odnosu na prethodna dva meseca, ovi podaci ukazuju na nastavak solidnog rasta privredne aktivnosti SAD u decembru. Predsednica FED-a, Jelen, je izjavila je da je tržište rada u SAD u najboljem stanju za poslednjih deset godina i da postoje znaci ubrzanja rasta zarada. BDP u SAD, prema konačnoj proceni, povećan je za 3,5% (anualizovano) u trećem kvartalu, iznad rasta u prethodnom kvartalu (1,4%) i prethodne procene (3,2%), dok se očekuje da stopa rasta BDP-a u poslednjem kvartalu ove godine iznosi 2,2%. Na reviziju stope rasta BDP-a u trećem kvartalu navise uticao je veći rast potrošnje stanovništva (3,0%) u odnosu na prethodnu procenu (2,8%), državne potrošnje i poslovnih investicija. Solidan rast privatne potrošnje, koja čini 70% BDP-a SAD, posledica je dobrog stanja na tržištu rada i bržeg rasta zarada u poslednje vreme. Na rast BDP-a uticali su i rast zaliha i značajan rast neto izvoza u odnosu na prethodni kvartal. Porudžbine trajnih dobara u SAD, prema preliminarnim podacima za novembar, smanjene su za 4,6% u odnosu na prethodni mesec (očekivano -4,8%), nakon rasta od 4,8% u oktobru. Kada se isključe transportna sredstva, koja su volatilna komponenta, beleži se rast porudžbina od 0,5% (očekivano 0,2%). Rast novih porudžbina kapitalnih dobara, koje su indikator planova investicione potrošnje, iznosio je 0,9% u novembru, značajno iznad očekivanja (0,4%) i rasta u oktobru (0,2%). Objava podataka o rastu BDP i porudžbinama trajnih dobara uticala je rast prinosa državnih obveznica.

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

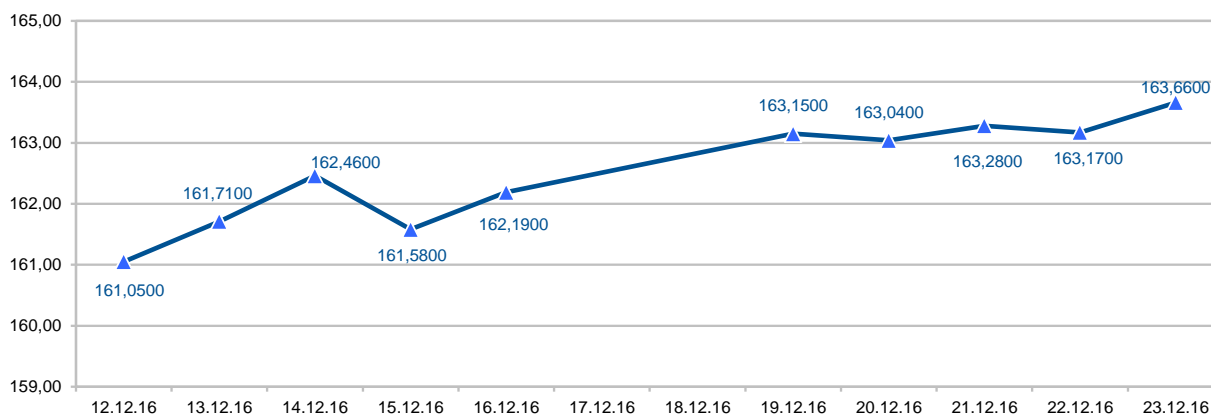
	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
I Stopa rasta maloprodaje, M/M, (14.12.2016.)	Q3	0,3%	0,1%	0,6%
II Stopa rasta potrošačkih cena, M/M, (15.12.2016.)	Nov	0,2%	0,2%	0,2%
III Stopa rasta BDP-a, Q/Q, treća procena (22.12.2016.)	Q3	3,3%	3,5%	3,2%

Izvor: Bloomberg LP.

2.2. Državne obveznice Nemačke

Cena fjučersa na desetogodišnje nemačke obveznice

(dnevni podaci)

Izvor: Bloomberg LP

Tokom dvonedeljnog izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica su se smanjili. Prinos dvogodišnje nemačke državne obveznice smanjen je za četiri bazičnih poena, sa -0,77% na -0,81%, prinos petogodišnje nemačke obveznice smanjio se za devet bazičnih poena, sa -0,44% na -0,53%, dok je prinos desetogodišnje nemačke državne obveznice smanjen za četrnaest bazičnih poena, sa 0,36% na 0,22%. Do pada prinosa došlo je usled rasta tražnje za obveznicama najvažnijih zemalja zone evra pred kraj godine, kao i rasta političke neizvesnosti nakon napada u Nemačkoj i ubistva ruskog ambasadora u Turskoj.

U ponedeljak 12. decembra, u mesečnom izveštaju, nemačko ministarstvo ekonomije navelo je britanski referendum, neizvesnost u vezi politike Donalda Trampa i političku neizvesnost u Italiji kao glavne rizike po nemačku ekonomiju. S druge strane, povoljnije globalno ekonomsko okruženje, posebno u zemljama u razvoju kao što su Rusija i Brazil, pozitivno će uticati na nemački izvoz. Takođe, u izveštaju se navodi da se u poslednjem kvartalu godine očekuje brži ekonomski rast u Nemačkoj, nakon sporijeg rasta u trećem kvartalu. Narednog dana, objavljeni su podaci o *ZEW* indeksu za zonu evra i za Nemačku. *ZEW* indeks očekivanja za zonu evra je u decembru zabeležio rast sa 15,8, koliko je iznosio u novembru, na 18,1. *ZEW* indeks očekivanja za Nemačku nije se menjao u odnosu na prethodni mesec i iznosi 13,8. Sa druge strane komponenta *ZEW* indeksa za Nemačku koja se odnosi na procenu trenutne situacije značajno je povećana sa 58,8 na 63,5 u decembru. Predsednik *ZEW* instituta, *Wambach*, izjavio je da situacija u vezi sa italijanskim bankarskim sektorom, kao i politički rizici nisu imali značajniji uticaj. Najveći broj analitičara (89,6%) ne očekuje promene kratkoročnih kamatnih stopa u zoni evra, dok 60,4% analitičara očekuje rast dugoročnih kamatnih stopa u zoni evra u narednih šest meseci. U četvrtak 15. decembra, objavljeni su i podaci o *PMI* indeksu za zonu evra. *PMI* kompozitni indeks za zonu evra, prema preliminarnim podacima za decembar, iznosi 53,9, u skladu sa očekivanjima i na nivou prethodnog meseca kada je zabeležena najviša vrednost od početka godine. U proseku vrednost indeksa iznosi 53,7 u poslednjem kvartalu, nakon 52,9 koliko je u proseku bila vrednost indeksa u trećem kvartalu kada je zabeležen rast BDP-a od 0,3%. Po zemljama, indeks za Francusku zabeležio je rast sa 51,4 na 52,8, dok je za Nemačku zabeležen pad vrednosti indeksa sa 55,0 na 54,8. Glavni ekonomista *Markit*-a, *Williamson*, rekao je da vrednost *PMI* indeksa ukazuje na rast BDP-a zone evra od 0,4% u poslednjem kvartalu ove godine, kao i da indeks proizvodnje beleži najbrži rast za poslednjih više od pet godina. Poslednjeg dana izveštajnog perioda, predsednik Bundesbanke, *Vajdman* rekao je da slab privredni rast u zoni evra nije posledica slabe tražnje, već strukturnih problema, kao što su slab rast produktivnosti i prezaduženost u privatnom i državnom sektoru, odnosno da centralne banke ne mogu da ubrzaju ekonomski rast u zoni evra i da je to posao vlada zemalja zone evra. On je takođe rekao da pokušaj da se strukturni problemi reše ekspanzivnom monetarnom politikom može dovesti ne samo do neuspeha u oporavku privrede, već i do visoke inflacije.

U ponedjeljak 19. decembra, objavljen je i podatak o *IFO* indeksu. *IFO* indeks poslovne klime u Nemačkoj je u decembru bio na nivou od 111,0, nešto iznad očekivanja (110,6), nakon 110,4 koliko je iznosio u prethodnom mesecu. Komponenta *IFO* indeksa koja se odnosi na trenutnu situaciju povećana je sa 115,9 na 116,6, dok je komponenta očekivanja nepromenjena u odnosu na prethodni mesec i iznosi 105,5. Vrednost *IFO* indeksa nalazi se na najvišem nivou od februara 2014. godine i u skladu je sa očekivanim ubrzanjem privrednog rasta u Nemačkoj tokom poslednja tri meseca ove godine. Sredinom nedelje objavljen je podatak o poverenju potrošača u zoni evra. Indeks poverenja potrošača u zoni evra, prema preliminarnoj proceni za decembar, iznosio je -5,1, iznad očekivanja (-6,0) i vrednosti u prethodnom mesecu (-6,2). Rast vrednosti indeksa ukazuje na ubrzanje privrednog rasta u zoni evra krajem godine. Prosečna vrednost indeksa u četvrtom kvartalu iznosi -6,2, u odnosu na -8,4 iz prethodnog kvartala. Rast vrednosti indeksa u skladu je kretanjem ostalih pokazatelja objavljenih za decembar (*PMI*, *IFO*, *ZEW*), koji takođe ukazuju na rast optimizma u zoni evra. U četvrtak 22. decembra, u ekonomskom biltenu ECB, navodi se da će stopa godišnje inflacije u zoni evra dostići 1,0% krajem ove ili početkom sledeće godine, što će biti najviši nivo od 2013. godine. Takođe, u srednjem roku očekuje se ubrzanje globalnog privrednog rasta, iako će stopa privrednog rasta ostati na nižem nivou u odnosu na period pre globalne krize. Ipak, navode se i rizici, naročito u zemljama koje su zavisne od izvoza sirovina usled njihovih niskih cena, zatim moguće usporavanje rasta u Kini, kao i politička neizvesnost u SAD.

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zemalja Evropske monetarne unije

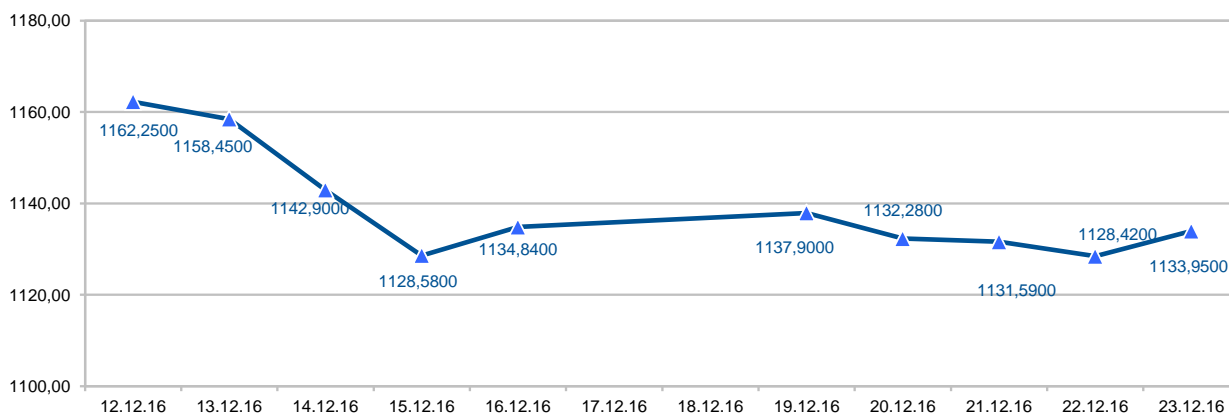
	period	očekivani podatak	aktuelni podatak	prethodni podatak
I <i>ZEW</i> indeks očekivanja u zoni evra, (13.12.2016.)	Dec	-	18,1	15,8
II <i>PMI</i> kompozitni indeks u zoni evra, (15.12.2016.)	Dec	53,9	53,9	53,9
III <i>IFO</i> indeks poslovne klime u Nemačkoj, (19.12.2016.)	Dec	110,6	111,0	110,4

Izvor: Bloomberg LP.

3. Zlato

Zlato

(dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg LP

Cena zlata tokom prve nedelje izveštajnog perioda beleži pad od 2,17%, pri čemu je najveći dnevni pad cene (-1,34%) zabeležen u sredu, 14. decembra, nakon što je na sastanku FED-a doneta odluka da se ciljani raspon referentne kamatne stope u SAD poveća sa 0,25%-0,50% na 0,50%-0,75%, uz signaliziranje većeg broja povećanja kamatne stope u narednoj godini, što je za posledicu imalo značajan rast prinosa državnih obveznica SAD i jačanje dolara. Cena zlata, kao aktive vrednovane u dolarima, bila

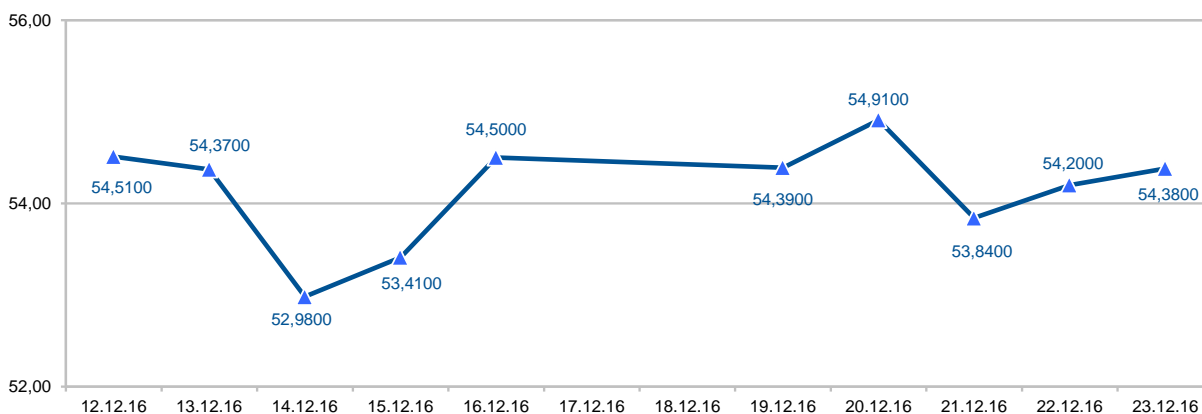
je pod negativnim uticajem rasta vrednosti dolara, uz rast prinosa obveznica, koji je uticao na povećanje oportunitetnih troškova držanja zlata. Pad cene zlata nastavljen je i narednog dana, te se cena spustila na najniži nivo u poslednjih deset i po meseci. Na kraju nedelje, cena zlata beleži rast, uporedo sa korekcijom vrednosti dolara naniže, takođe podržana rastom tenzija između SAD i Kine, nakon dešavanja na prostoru Južnog kineskog mora.

Druge nedelje izveštajnog perioda cena zlata smanjena je za 0,08%, te je pad u toku kompletnog izveštajnog perioda iznosio 2,25%. Na početku nedelje, rast geopolitičkih tenzija izazvan dešavanjima u Nemačkoj i Turskoj, doprineo je rastu cene zlata. Međutim, u nastavku nedelje cena zlata ponovo beleži pad usled jačanja dolara i očekivanja bržeg globalnog ekonomskog rasta i viših kamatnih stopa u SAD. Rast tražnje za zlatom na kraju nedelje, usled nastojanja investitora da iskoriste najniže nivoe cene zlata u poslednjih deset meseci, kao i nešto slabiji dolar, doprineli su njihovom oporavku, ali je cena zlata i sedmu nedelju zaredom završila padom.

4. Nafta

Dated Brent OIL

(dnevni podaci, USD po barelu)

Izvor: Bloomberg LP

Cena nafte beleži rast vrednosti na početku izveštajnog perioda, pod uticajem dogovora koji je na sastanku u Beču postignut između članica *OPEC*-a i drugih velikih proizvođača nafte, a koji zajedno čine 60% ukupne svetske proizvodnje (isključujući SAD, Kanadu, Kinu, Norvešku i Brazil), što je prvi sporazum ovog tipa od 2001. godine. Proizvođači van *OPEC*-a (Rusija, Meksiko i drugi) saglasili su se da smanje proizvodnju za skoro 0,6 miliona barela dnevno, pri čemu će najveći deo tereta biti na Rusiji, za koju se očekuje da doprinese smanjenjem proizvodnje od 0,3 miliona barela dnevno. Ovaj dogovor usledio je nakon što su 30. novembra zemlje članice *OPEC*-a dogovorile detalje smanjenja proizvodnje za 1,2 miliona barela dnevno (sa 33,8 na 32,5 miliona barela dnevno). Dodatni rast cena usledio je nakon što su predstavnici Saudijske Arabije ukazali na mogućnost dodatnog smanjenja proizvodnje, preko prethodno dogovorenih 0,5 miliona barela dnevno. Međutim, u sredu, 14. decembra, cena nafte beleži najveći dnevni pad u toku posmatranog perioda (-2,56%), do čega je pre svega došlo usled rasta vrednosti dolara nakon objave izveštaja sa sastanka FED-a. Na kraju prve nedelje cena nafte zabeležila je najveći dnevni rast (2,04%), usled signala da su proizvođači nafte spremni da sprovedu dogovoreno smanjenje proizvodnje, te je u toku prvog dela izveštajnog perioda cena zlata porasla za 1,70%.

Tokom druge nedelje izveštajnog perioda cena nafte beleži pad od 0,22%, pri čemu je do najvećeg dnevnog pada cene tokom druge nedelje došlo u sredu, 21. decembra, čemu je doprinela objava izveštaja Ministarstva energetike SAD o rastu zaliha sirove nafte u SAD u protekloj nedelji, nasuprot očekivanom padu. Poslednja dva dana izveštajnog perioda cena nafte je imala trend rasta, podržana objavom dobrih ekonomskih podataka iz SAD, slabijim dolarom i optimizmom u pogledu primene postignutog dogovora smanjenja proizvodnje nafte, a u toku kompletnog izveštajnog perioda cena nafte je porasla za 1,47%.